

Publieke informatie over de kwaliteit van de opleiding **Bachelor in de orthopedagogie**

Inleiding

De bacheloropleiding orthopedagogie aan VIVES richt zich op studiekeziers die zich willen inzetten voor personen die kwetsbaar zijn in onze samenleving. Studenten die bereid zijn te ijveren voor tolerantie en inclusie in de maatschappij.

Deze beschrijving van een aantal kwaliteitskenmerken schetst de contouren van de bacheloropleiding orthopedagogie door ten eerste in een beschrijving van de opleiding een beknopte toelichting te verschaffen bij 1) de opleidingsvisie, 2) de leerresultaten, 3) het opleidingsprogramma en 4) het onderwijsproces. Ten tweede gaan we in op de vooropgestelde accenten i.f.v. de verdere ontwikkeling van deze opleiding en focussen we op het resultaat van 1) de kritische reflectie, 2) de opleidingsaudit, en 3) de managementkeuzes. De bespreking van de kwaliteitszorgcyclus is opgebouwd rond de 6 kwaliteitskenmerken van het VIVES-referentiekader 2017-2022.

1. Beschrijving van de kwaliteit van de opleiding

1.1 Opleidingsvisie

De opleiding vertrekt van een opleidingsvisie die bij alle stakeholders gekend, gedragen en ervaren wordt. Bovendien zit die visie ingebakken in de cultuur van de opleiding, waarbij zelfreflectie de motor is van de opleiding.

De visie van de opleiding orthopedagogie centreert zich rond drie invalshoeken: visie op 1) de mens, 2) op opvoeden en begeleiden en 3) op leren en opleiden.

De eerste invalshoek (=visie op de mens) beklemtoont een holistisch standpunt waarin de mens in interactie met zijn omgeving wordt gesitueerd. Deze idee wordt nog versterkt door een ecologisch model van de menselijke ontwikkeling als belangrijk aan te duiden waarbij afhankelijkheid en verbondenheid met de omgeving als essentieel worden gezien. Studenten in de opleiding worden dan ook uitgedaagd om ortho-ped-agogische vragen vanuit verschillende perspectieven te benaderen.

De tweede invalshoek (=visie op opvoeden en begeleiden) onderschrijft het belang om als opvoeder kritisch te reflecteren over het eigen professionele handelen. Deze kritische reflectieve houding omvat o.m. morele vraagstukken (Wie bepaalt wat goed is? Hoe rechtvaardig ik mijn keuzes? ...). Doel van een opvoeder-begeleider is o.m. anderen te begeleiden. Studenten worden uitgedaagd op een creatieve en methodische manier deze begeleiding uit te bouwen.

De derde invalshoek (=visie op leren en opleiden) verweeft de visies op de mens en op opvoeden en begeleiden in een onderwijsaanpak. Sleutelbegrippen bij de gehanteerde onderwijsaanpak zijn o.m. : hartelijkheid, brede scholing, engagement, zelfsturing en zelfverantwoordelijkheid.

1.2 Leerresultaten

De opleiding is uitgewerkt op basis van 11 domeinspecifieke leerresultaten (=DLR's) die samen met andere Vlaamse hogescholen zijn vastgelegd. Deze DLR's werden in de schoot van deze opleiding vertaald in concrete indicatoren die een houvast zijn bij het uitwerken van het onderwijsproces. Deze indicatoren zijn o.m. bepalend bij het nagaan of studenten de vooropgestelde leerresultaten halen (=assessment). Deze [link](#) leidt naar de DLR's van de bacheloropleiding orthopedagogie.

1.3 Opleidingsprogramma

De opleiding bachelor in de orthopedagogie maakt deel uit van het studiegebied sociaal-agogisch werk op de campus te Kortrijk. Het gehele programma omvat 180 studiepunten. Naast het regulier traject in dagonderwijs in drie fasen van 60 studiepunten biedt de opleiding de mogelijkheid om het programma te volgen over vier fasen van respectievelijk 40-40-40-60 studiepunten. Het gehele programma kan ook op eigen tempo in afstandsonderwijs worden gevolgd.

De opleiding schenkt veel aandacht aan interdisciplinariteit. Dit komt vooral tot uiting bij de interdisciplinaire keuzetrajecten en de geïntegreerde bachelorproef als sluitstuk voor alle opleidingen in het studiegebied. De praktijkgerichtheid is een belangrijk punt van de opleiding. Ze realiseert dit tijdens de praktijkgerichte vakken, de stages en in het bijzonder door het inrichten van leerteams.

De opbouw van het curriculum van de dagopleiding kan via deze [link](#) worden gevonden.

Deze [link](#) leidt naar de programmagids van de bacheloropleiding orthopedagogie via afstandsonderwijs.

1.4 Onderwijsproces

De opleiding in dagonderwijs streeft naar een evenwicht tussen leren van de theorie en leren vanuit de praktijk en zet een grote variatie aan onderwijsleeractiviteiten in. Het accent ligt sterk op interactie en zelfreflectie. Door middel van leerteams, probleemgestuurd onderwijs, werkcolleges, vaardigheidsonderwijs,... wordt de betrokkenheid van studenten en docenten maximaal gestimuleerd. Ook het muzisch-agogisch werken krijgt ruime aandacht. Het begeleiden van cliënten verloopt soms gemakkelijker via 'andere talen' of werkvormen zoals beweging, dans, woord, drama, muzikale of beeldende expressievormen. Deze creatieve orthopedagogische werkvormen worden doorheen de opleiding systematisch ingeoeft.

Het traject beroepspraktijk bestaat uit drie opeenvolgende stages. De stages zijn gradueel opgebouwd en nemen telkens een groter aandeel van het studieprogramma in. Ook het projectmatig leren waarborgt het leren vanuit de praktijk. Via projectwerk maakt de student kennis met levensechte situaties. In het eerste jaar wordt in groep een kleinschalige actie uitgewerkt rond een zelfgekozen thema of doelgroep. In het tweede jaar wordt de organisatie en begeleiding opgenomen van een activiteit voor een bepaalde doelgroep in een voorziening of organisatie. In het derde jaar wordt door middel van een bachelorproef een actuele, reële probleemstelling in opdracht van het werkveld uitgewerkt.

In het laatste semester van de driejarige studie, kan de student een aantal keuzes maken. Er is de mogelijkheid om zich verder te verdiepen in een interdisciplinair keuzetraject. Er kan ook een internationale les- of projectervaring worden opgedaan. Er is daarbij de keuze tussen verschillende Europese bestemmingen (Erasmus) of de student kan zich kandidaat stellen voor een intercontinentaal project in landen waar de opleiding al jaren een uitwisselingservaring mee onderhoudt zoals India, China, Oeganda, Verenigde Staten New York),...

Een belangrijk aspect bij het uitwerken van het onderwijsproces van de opleiding orthopedagogie is de zorg voor een samenhangende leeromgeving. Er wordt veel belang gehecht aan het afstemmen van

de verschillende aspecten van het onderwijsproces (=constructive alignment). Centraal staan daarbij de domeinspecifieke leerresultaten en de daarbij horende concrete indicatoren.

Bij het afstemmen van verschillende aspecten van het onderwijsproces wordt gestreefd de toetsvormen overeenkomstig de vooropgestelde leerresultaten te kiezen. De opleiding orthopedagogie hanteert daartoe een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waarmee kan worden aangetoond dat hun afgestudeerden die leerresultaten bereiken. Een adequate toetsing/examinering vertaalt zich o.m. in de zorg voor authentieke, valide en betrouwbare toetsvormen.

2. Accenten voor verdere kwaliteitsontwikkeling

I.f.v. het streven naar de vooropgestelde kwaliteitskenmerken uit het VIVES-referentiekader 2017-2022 worden o.m. de hieronder vermelde accenten benadrukt. De keuze voor deze accenten gebeurt op basis van kwaliteitszorgcyclus en refereert hierbij naar 1) de kritische reflectie, 2) de opleidingsaudit, en 3) de managementkeuzes. De onderstaande actiepunten/accenten worden momenteel gerealiseerd (cf. richtdatum start van dit proces is juni 2018). De uitvoering kent per actiepunten –als gevolg van proceseigen accenten- evenwel een verschillende mate van realisatie. Deze accenten worden als losstaande elementen gepresenteerd, maar vanzelfsprekend is het behoud van een goede samenhang ertussen een belangrijk doel.

Er is een goed uitgewerkte visie die in de toekomst nog meer zal worden uitgedragen naar de werkveldpartners dit onder meer door meer bekendheid te geven aan de uitgewerkte projecten.

Er komt een versterkte aandacht voor het creëren van de leerladder door de samenhang tussen niveau 5, 6 en 7 te accentueren. Met het realiseren van de leerladder en de aandacht voor HBO-5 in het achterhoofd, lijkt het aangewezen om zorg te besteden aan de profilering van bachelor studenten t.o.v. de nieuwe gegradueerden. I.f.v. het onderscheid tussen de verschillende onderwijsniveaus (o.m. gegradueerden en bachelors) zal worden nagegaan hoe managementvaardigheden op niveau 6 nog meer in het curriculum kunnen worden benoemd en in competenties uitgewerkt.

Naast het verder inspelen op een aantal maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de competenties van de 21ste eeuw, en de verzelfstandiging van het beroep; gaat ook aandacht naar de internationale competenties van studenten. De aandacht naar internationale competenties van studenten wordt o.m. gerealiseerd door deze competenties nog breder in te bedden in de verschillende opleidingsonderdelen.

Het verhogen van de studie-efficiëntie in de eerste twee fases van de opleiding krijgt extra aandacht bij verdere onderwijsontwikkelingen. Onder meer zal hierbij aandacht gaan naar het toetsbeleid binnen de opleiding (zoals aandacht voor het integreren van meer authentieke vormen van evalueren).

Er wordt verder ingezet op een interdisciplinaire samenwerking o.m. door na te gaan hoe mogelijke samenwerking met bijv. Zorglab in VIVES Brugge en met de opleidingen wellbeing en vitaliteitsmanagement kan worden versterkt.

De aanwezige aandacht voor professionaliseren van docenten blijft, dit met verhoogd accent voor dissemineren van de opgedane kennis tijdens professionaliseringsactiviteiten en het versterken van zelfsturing van individuele docenten en teams.

Om de interne kwaliteitszorg van de opleiding verder te versterken lijkt o.m. aangewezen om verdere aandacht te hebben voor het borgen van gerealiseerde zaken. De open feedback cultuur en de kritische zelfreflectie zijn daarbij sterk ondersteunend.